

NETFLIX

NETFLIX-
FILM

A KUTYA KARMAI KÖZT

„Magával ragadó, feszültséggel teli regény.

Egy irodalmi mestermű.”

– Annie Proulx, író

*fine
selection*

THOMAS SAVAGE

THOMAS SAVAGE

A
KUTYA
KARMAI
KÖZT

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2021

A feleségemnek

*„Ments meg engem a fegyvertől,
életemet a kutyák hatalmából!”**

(Zsoltárok könyve, 22:20)

* Csia Lajos fordítása

1. FEJEZET

MINDIG PHIL INTÉZTE A HERÉLÉST: először lemetszette a herezacskó alját, és félredobta, aztán lehúzta az egyik, majd a másik herét, felhasította a szivárványszínű hártyát körülötte, kitepte, és bedobta a tűzbe, ahol a billogok izzottak. Meglepően kevés volt a vér. A herék pillanatokon belül szétrobbantak, mint valami óriási pottogatott kukorica. Állítólag akadtak olyanok, akik egy kis sóval és borsal megették.

– Hegyi osztriga – mondta Phil azzal a gonosz vigyorával, és javasolta a fiatal tanyaségédeknek, hogy ha már elszórákoznak a lányokkal, nekik is jót tesz, ha megeszik.

Phil fivére, George, aki a megkötözésért felelt, elvörösödött ettől a javaslattól. Főleg, mivel a felfogadott emberek előtt történt. George testes, humortalan, illedelmes figura volt, Phil pedig szeretett incselkedni. Te jó ég, mennyire szeretett az emberek agyára menni!

Senki sem húzott kesztyűt egy olyan kényes munkához, mint a herélés, de szinte az összes többi munkához igen, hogy megvédjék a kezüket a kötél meg a szálkák okozta sérüléstől, a vágásoktól és a hólyagoktól. Kesztyűt húztak a kötözéshez, az elkerítéshez, a

billogozáshoz, a jószágok takarmányozásához vagy akár a lovagláshoz, a lófuttatáshoz vagy a lábasjószágok tereléséhez. Mindenki így tett... Phil kivételével. Ő nem foglalkozott a hólyagokkal, a vágásokkal meg a szálkákkal, és lenézte azokat, akik a saját védelmük érdekében kesztyűt viseltek. Neki száraz, erős és szikár keze volt.

A tanyasi kisegítők és a tehenészfiúk lóbőr kesztyűt hordtak a Sears, a Roebuck és a Montgomery Ward katalógusaiból. Phil csak úgy hívta ezeket a márkákat, hogy Szívész, Rókázz és Majomvár. Munka után vagy vasárnap, amikor a munkásszálló levegője párás volt a mosott ruháktól meg a borotválkozástól, és a városba készülők arc-szeszének az illata terjengett, ott küszködtek a megrendelőlapjukkal. Úgy görnyedtek a papír fölé, mint valami hatalmas gyerekek, a ceruzájuk végét harapdálva ráncolták a homlokukat a kusza kézírásuk miatt, miközben a küldemény súlyán tanakodtak, meg azon, hogy melyik postai zónához tartoznak. Gyakran megesett, hogy feladták a küzdelmet, és ráruházták a feladatot valakire, aki jobban boldogult az írással meg a számokkal – valakire, aki akár a középiskoláig is eljutott közülük, aki néha megírta helyettük az apjuknak, az anyjuknak és az el nem feledett nővéreiknek szánt leveleket.

De milyen csodálatos is volt megkapni a postával a rendelést, milyen mennyei és szörnyűséges várni a Seattle-ből vagy Portlandből érkező csomagot, amiben ott rejtőzhet az új kesztyű, az új városi cipő, az új bakelitlemeze vagy egy új hangszer, amivel el lehet űzni a magányt a téli esteiken, miközben úgy süvít a szél, ahogy a farkasok vonnyítanak le a hegytetőről...

A legeslegjobb gitárunk... Spanyol zenét és dallamokat játszani rajta... Fekete ébenfa ujjdeszka, tökéletesen rezonáló, bordázott lucfenyő előlappal, rózsafa oldalsó és hátsó borítással, valódi szarurögzítéssel. Ez az igazi szépség.

Várni a csomagot a tizenöt mérföldre lévő postáról, aztán újra és újra elolvasni a leírást, feleleveníteni a megrendelőlap kitöltését, megélni a várakozást... Meg a valódi szarurögzés!

– Na, fiúk... nézegetitek a jó öreg kívánságkönyvet? – kérdezte olyankor Phil a kályha mellett állva, miközben nagyot dobbantva leverte a lábáról a havat. Szétnézett a szobában. Terpeszbe állt, és összekulcsolta a háta mögött a pucér kezét. Az évek során néhány fiatalember megpróbálta utánozni, és pusztá kézzel dolgozni, talán egy elismerő mosolyt vagy biccentést várva tőle, ám miután a próbálkozásaik észrevétlenek maradtak, végül újra kesztyűt húztak. – Nézegetitek a jó öreg kívánságkönyvet?

– Így van, Phil – válaszolták büszkén, amiért a keresztnévén szólíthatják.

De azért a beszélgetés ürügyén mégis becsukták a katalógust, hát-ha nem bukna le, hogy a hetyke nőcskére ácsingóztak, aki fűzőket és fehérneműket mutatott be. Mennyire csodálták Philt a távolságtartásáért! Félig az övé volt a völgy legnagyobb birtoka, minden istennyilát megengedhetett magának, amit csak akart, bármilyen automobilt, például egy Loziert vagy egy Pierce-Arrow-t, mégsem óhajtott kocsit venni. Az öccse, George egyszer jelezte, hogy szeretne egy Pierce-et, mire Phil azt mondta: „Úgy akarsz kinézni, mint valami zsidó?” És ezzel le volt zárva. Nem, Phil nem vezetett. A nyerge, ami egy kengyelszáraggatónál fogva lógott egy szögről a nagy, hosszú rönkpajtában, jó húszéves elmúlt; a sarkantyúja pedig jóféle sima acélból készült – semmi hivalkodó ezüstberakás, nem olyan sarkantyú, amilyenről mások álmodtak; egyszerű cipőt hordott csizma helyett, lenézte a tehenészfiúk csecsebecsét, bár fiatalabb éveiben pont olyan jól tudott lovagolni, mint ők, és jobban bánt a kötéllel, mint George. A sok pénze meg a családja ellenére is beolvadt a nép közé,

úgy öltözött, mint bármelyik felfogadott segéd – overallt és kék batisztinget húzott –, évente háromszor George elvitte Herndonba hatjat vágatni; olyan mereven ült a régi Reo anyósülésén, mint egy indián a ropogós városi öltönyében, peckesen felszegett állal a palaszürke puhakalap alatt, határozott ívű állkapocccsal. Ugyanúgy ült Whitey Judd borbélyszékében: hosszú, vékony és megviselt keze mozdulatlanul pihent a hideg karfán, mialatt az alaposan megnőtt haj halomba gyűlt körülötte a fehér kockapadlón.

Egy divatosan öltözött, csillogó nyakkendőűs házaló ügynök egyszer kuncogva faggatta Whitey-t.

– Én nem nevetnék a maga helyében, uram – jegyezte meg Whitey. – Ötvenszer meg tudná venni magát kilóra, vagy bárki mást itt a völgyben, az öccsét kivéve. Büszke vagyok arra, hogy az én székembe ül, igazán büszke.

Csatt, csatt, csatt, csattogott az olló.

– Ő és az öccse üzlettársak.

Valóban azok voltak, de több mint üzlettársak, több mint fivérek. Együtt lovagoltak ki, amikor be kellett terelni a jószágokat; úgy beszélgettek, mintha először találkoztak volna; megbeszélték a régi közipiskolai éveket és a kaliforniai egyetemi éveket, ahonnan egyébként George pont abban az évben bukott ki, amikor Phil diplomát szerzett. Phil visszaemlékezett, hogyan tréfálta meg a társait, milyen barátaik voltak – micsoda vadulás. Phil volt az eszes, George a magoló.

Mindig amolyan közös döntés volt, amikor minden ősszel eladták a marhákat, vagy vettek egy Morgan csődört a lóállomány javítására. Phil minden évben várta az októberi vadászatot, amikor rozsdavörösbe öltöztek a fűzfák a patakok partján, meg a távoli erdőtüzek füstjét, ami fátyolként borult a hegycsúcsokra. Látni lehetett őket

lőháton a hegyek felé tartva: Philt a vaskos karabélyával vagy a harminckaliberesével. Nem volt szokatlan fivérek között az ilyen kapcsolat. Phil magas és összeférhetetlen, égkék szemével a távolba meredt, aztán a földet pásztázta; George pedig zömök és nyugodt, egy zömök és nyugodt zsemleszínű lovon ügetett. Fogadásokat kötöttek, hogy melyikük fog először szarvast látni és löni. Mennyire szeretett Phil szarvasmájat enni! Este letáboroztak az erdő szélén, és törökülésben odatelepedtek a tűz mellé, hogy a régi időkről beszélgessenek, meg az új istállót tervezgessék, ami sohasem készült el, mert le kellett volna hozzá rombolni a régit. Egymás mellett ágyaztak meg maguknak, és együtt hallgatták a sötétben a kis csermely csobogását, ami nem volt szélesebb egy férfilépésnél, pedig belőle eredt a Missouri folyó. Elaludtak, és zúzmarára ébredtek.

Így ment ez éveken át, Phil most éppen negyvenéves volt. Ugyanabban a szobában aludtak, mint srác korukban, ugyanazokon a sárgaréz ágyakon, amik most a nagy rönkházban nyikorogtak, mivel azok, akiket Phil „Öregeknek” hívott, elmentek Salt Lake Citybe, hogy életük alkonyát a legjobb szállodai lakosztályokban töltsék. Ott az Öregúr belekóstolt a tőzsdézésbe, az Öreg Hölgy pedig madzsongozott, és kiöltözött az ebédhez, mint mindig. Az Öregek lezárt szobájában összegyűlt a por, amit az automobilonk vertek fel, amik a közeli úton pöfékeltek végig, és napról napra egyre több volt belőlük. Abban a szobában dohos lett a levegő, az Öreg Hölgy muskátlijai elpusztultak, és megállt a fekete márványóra.

A fivérek megtartották Mrs. Lewist, a szakácsnőt, aki hátul lakott egy faházban, és jutott ideje arra, hogy kitarakítsa a házat a díszes társaság után, miközben minden egyes seprűmozdulatnál panaszkodott. Már eltűnt a legutolsó lány, aki felszolgált, és fent lakott egy kis szobában az emeleten. Talán furcsának tűnt a jelenléte

egy agglegényházban, ám a fivérek még mindig szinte döbbenetesen szemérmesen viselkedtek, mintha továbbra is nők ólálkodnának otthon. George hetente egyszer fürdött, néhány vízcsobbanás kíséretében, dalolás nélkül; teljesen felöltözve lépett ki, ám árulkodó gőz kíséretében. Phil soha nem használta a kádat, mert nem szeretete, ha tudják, hogy fürdik. Helyette havonta egyszer fürdött egy sötét kis szurdoknál a patakban, amiről csak ketten tudtak George-dzsal, és egyszer régen még valaki. Körülnézett, mielőtt odament, hogy akad-e kíváncsi szem, és a napon szárítkozott meg, hiszen nyilvánvalóvá vált volna a szándéka, ha törülközőt visz magával. Ősszel és télen olykor át kellett törnie a jégpáncélt. A téli hónapokban nem fürdött. A fivérek soha nem mutatkoztak meztelenül egymás előtt, este, mielőtt levetköztek, lekapcsolták a villanyt – náluk volt először bekötte a völgyben.

Mostanság együtt reggeliztek a felfogadott emberekkel a hátsó étkezőben, ám ugyanúgy ebédeltek és vacsoráztak, mint régen: fehér abrosszal megterített asztalról, ezüst evőeszközökkel az elülső étkezőben. Nem könnyű, de nem is kívánatos megválni a régi szokásoktól, vagy megfeledezni arról, hogy kik vagyunk: a Burbank család sarjai, a legjobb kapcsolatokkal Bostonban és kelet felé Massachusettsben.

Phil olykor aggasztotta, hogy George a távolba révedve ül a hintaszékében, mert olyankor George hirtelen a harminc mérföldre tornyosuló hegyre meredt, amit Old Tomnak hívtak, és kis híján 12 ezer láb magas volt, egy kedvelt hegy. George ilyenkor csak hintázott és hintázott, és nézett ki az ablakon.

- Mi a baj, öregfiú? – kérdezte Phil. – Megint elkalandoztál?
- Hogy mi?
- Azt kérdeztem, hogy megint elkalandoztál?
- Nem-nem. – George lassan keresztbe tette vaskos lábát.

– Mit szólnál egy kis *cribbage*-hez?

Évek óta gondos nyilvántartást vezettek arról, hogy melyikük hány pontot szerzett ebben a kártyajátékban.

Phil szerint az volt George baja, hogy nem kötötte le a gondolatait. George nem szeretett annyira olvasni, mint Phil. Neki a *Saturday Evening Post* jelentette a határt, őt az állatokról és a természetről szóló történetek hatották meg, akár egy gyereket. Phil az *Asia*, a *Mentor* és a *Scientific American* magazinokat olvasta, meg úti- és filozófiai könyveket, amiket a díszes rokonok tucatjával küldtek keletről karácsonykor. Éles, furfangos és érdeklődő elméjű volt – célirányos gondolatokkal –, amivel összezavarta a jószágvásárlókat meg a kerekedőket, akik feltételezték, hogy aki úgy öltözik, mint Phil, és úgy beszél, mint Phil, bizonyára egyszerű és írástudatlan, mi más is lehetne ilyen kezekkel és ilyen hajjal. Ám a szokásai és a megjelenése miatt az idegenek kénytelenek voltak megváltoztatni az arisztokrátáról alkotott elképzelésüket, és a továbbiakban egy olyan embert érteni alatta, aki megengedheti magának, hogy önmaga legyen.

George-nak nem volt hobbi, nem érdeklődött semmi iránt lelkesen. Phil fával dolgozott. Ő építette az emelődarukat, amivel szénaboglyát lehetett emelni – komócsinból, fűből és lóheréből –, kádár bárdal és gyaluval kifaragva a hatalmas gerendákat. Azzal az ügyes pusztá kezével faragott olyan apró, alig hüvelyknyi székeket, amilyenek a Sheraton hotelben voltak, vagy éppen Adam-stílusúakat. Úgy jártak az ujjai, mint a pókláb: néha megálltak egy pillanatra, mintha elgondolkodnának, mintha külön intelligencia lakott volna ott, talán Phil ujjbegyeiben. Ritkán csúszott meg a kése, de ha mégis, akkor megvetette a jódot meg a Phenol-Sodique-ot, amik a házban megtalálható kevés orvosság közé tartoztak, hiszen Burbankék családilag nem hittek az orvoslásban. Phil apró sebei gyorsan

gyógyultak, miután megtörölte őket a farzsebébe tömött kék kendővel.

Aki ismerte Philt, azt mondta, „micsoda veszteség”. Elvégre a tanyafenntartás nem egy megerőltető vagy kihívást jelentő foglalkozás, izom kell hozzá, agyból viszont kevés. Philből – az emberek álméltkodására – bármi lehetett volna: orvos, tanár, mesterember vagy művész.

Olyan szakavatottan lőtt, nyúzott és tömött ki hiúzt, hogy még egy hivatásos állatkitömőt is kenterbe vert vele. Könnyedén megoldotta a *Scientific American* matematikai feladványait, csak úgy repült a ceruzája. Az enciklopédia oldalairól megtanult sakkozni, s gyakran eltöltött egy órát a két héttel később érkező *Boston Evening Transcript* sakkfeladványaival. A kovácsműhelyben kacifántos kovácsoltvas darabokat tervezett és készített: kard vagy háromágú szigony formájú tűzbakokat és piszkavasakat. Örült volna, ha George osztozik a tehetségében, ám ő sohasem lelkesedett, érdeklődni is csak nagy ritkán szokott, és többé már a herndoni kiruccanásokat sem várta a Reóval a bankigazgatók megbeszélésére meg az utána következő ebédre a Sugar Bowl Cafében.

– Mi lenne, ha megtanítanálak sakkozni, Dagi? – kérdezte egyszer Phil a kandalló előtti estékre gondolva. A Dagi becenévvel szokta cukkolni az öccsét.

– Á, nincs hozzá kedvem, Phil.

– Miért nincs? Gondolod, hogy kissé nehéz lenne neked?

– Sosem voltam az a játékos fajta.

– Régen cribbage-eztél. Néha egy kis pinochle is belefért, nem?

– Így van, bizony.

Azzal George fogta a *Saturday Evening Postot*, és belefeledkezett valami olcsó fantáziaszüleménybe.

Phil szeretett füttyörészni, jól is ment neki: olyan szépen fújta a dallamot, akár egy furulya; rákezdett egy vidám melódiára, aztán be- ment a szobájába a bendzsójáért, hogy eljátssza a *Red Winget* vagy a *Hot Time in the Old Townt*. Magától tanulta ezt is, és remek látvány volt, ahogy táncoltak az ujjai azokon a húrokon. Régebben nem volt szokatlan, hogy amikor játszott, George halkán beballagott hozzá a szobába, és lefeküdt hallgatni a másik sárgaréz ágyra. Mostanság azonban nem fordult elő.

Mostanság Phil egy-két nóta után felkelt az ágy széléről, ahová le- ült játszani, kihúzta magát, elrakta a bendzsóját, és elsétált a csikorgó perjén át a munkásszállóra.

– Nos, cimborák – szólalt meg a gázlámpa fehér fényénél pislogva.

A segédek egyike mindig felállt, hogy átadja neki a helyét, egy szé- ket, amit a nagy házból selejteztek le.

– Á, ne fáradj! – mondta mindig Phil, ám valaki mégis mindig fá- radt.

Hiába, mert Phil senkitől nem fogadott el sem helyet, sem aján- dékot. A látogatásai prostituáltakról, politikárról, lovakról vagy szerelemről szóló beszélgetéseket szakítottak félbe, s olyan csendet eredményez- tek, ami egészen addig tartott, amíg egy darab tűzifa roppanása a kályhában nem hangsúlyozta ki még jobban. Ilyenkor valaki, aki félt a csendtől, kötelezőnek érezte, hogy megszólaljon.

– Mit gondolsz erről a Coolidge-ről? – kérdezte az egyik ember, miután a *Transcript* végül eljutott a munkásszállóra, ahol leginkább szemétnek vagy gyújtósznak volt jó, és csak nagy ritkán olvasták.

Akkor Phil a homlokát ráncolva, fél kézzel tekert egy tökéletes ci- garettát. Ismerte a hatásszünet súlyát.

– Hát, egyvalamit elmondhatok róla – válaszolta, és rágyújtott. – Van annyi esze, hogy befogja a bagólesőjét.

Phil nevetett, majd tétova beszélgetés indult, talán Coolidge-ről. Utána az egyik fiatalabb férfi, hogy hízelegjen neki, nyeregrendeléshez kért tanácsot. Phil vajon hogy látja jobbnak, ha középre vagy kétharmadnyira kerül a nyereg? A Visalia nyereg van olyan jó, amilyenek kikiáltották?

– Gondolom, már nyugovóra akartok térni, cimborák – mondta végül kissé szomorkás arccal Phil.

– Jaj, dehogy, Phil!

Aztán folytatták a beszélgetést, talán a másnapi munkáról, tavasszal a fűnyíró gépek karbantartásáról vagy a vadlovak lelőhelyéről, vagy Phil elmesélt egy anekdotát Bronco Henryről, a legjobb lovasról, a legjobb cowboyról, aki megtanította annak a művészetére, hogy szőrén ülje meg a lovat. Mostanság, amikor Phil befejezte a történetmesélést a cimboráknak, hirtelen kinézett az ablakon a susogó perjén túlra, a nagy ház kivilágított ablakára. Láttá, hogy egyszer csak elsötétül az ablak. George nem várta meg ébren.

– Hát, cimborák – szólalt meg keserű mosollyal –, ideje ledőlni.

Miután elment, az egyik új, nagyszájú tehenészfiú rögtön megjegyezte:

– Kicsit mintha magányos lenne a fickó, mi? Miről beszéltünk, mielőtt bejött? Szerintetek *szerette* őt valaha valaki? Vagy ő szeretett valakit?

A munkásszálló legidősebb lakója rámeredt a fiatalemberre. Amit ugyanis a fiatalember mondott, az helytelen volt, sőt csúnya. Mi köze a szerelemnek Philhez? A munkásszálló legidősebb lakója megsimogatta a közelében alvó kis barna szuka kutya fejét.

– Én nem akarnék róla meg a szerelemről semmit mondani. És a helyedben nem nevezném fickónak. Ebben a szóban nincs tisztelet.

– A fenébe! – mondta elvörösödve a fiatalember.

– Meg kell tanulnod tiszteletet tanúsítani. És szörnyen sokat kell még tanulnod a szerelemről.

A fivérek ősszel ezer marhát tereltek végig a huszonöt mérföldes úton a felfogadott segédekkel egy apró beechi település vágóhídi istállótelepére. Hacsak nem fordult rosszra az idő – az arcukba csapó északi ónos esővel vagy a véráramot elzsbasztó hideggel –, az eseménynek volt egy kiruccanás vagy piknik jellege; a fiatal munkásoknak a Mrs. Lewis készítette ebéd járt a fejükben, amit délben ettek meg, amikor az árnyékok a zsályabokor alá bújtak; és az országúton túli mulató járt a fejükben, meg a fölötte lévő szobák, ahol prostik laktak.

Amikor vörösen felkelt a nap, és eltűnt a zúzmara a rövid és kiszáradt fűről, a csorda már kilométeres sorban állt; megjézte őket a sötétség, majd a hajnal szentsége, ami elvarázsolja az embereket. A tehenések csöndben voltak, és a fivérek is csöndben voltak, hallgatták a marhák lépteit, ahogy ropogott a zsálya hasított patájuk alatt; meg a nyereg bőrének nyikorgását a német ezüstláncok csilingelésével. A keleti dombok fölé emelkedő új nap olyan kietlen és a saját reményekkel szemben ellenséges világot mutatott, hogy a fiatal tehenések belekapaszkodtak az otthoni emlékeikbe a konyhai tűzhelyről, az anyjuk hangjáról, az iskolai öltözőről meg a gyerekek kiabálásáról az óráközi szünetekben. Felemelt állal szegezték a tekintetüket egy elhagyatott, az időjárás viszontagságainak kített rönkkunyhóra, ahol nyaranta egy kis árnyékot kerestek az elbitangolt lovak, ahol évekkel korábban kudarcot vallott egy hozzájuk hasonló ember, ahol az út a szögessdrót kerítés felé vezetett, és egy történelem lyuggatta, rozsdás tábla buzdította őket arra, hogy olyan márkájú dohányt rágiának, ami már nem is létezett. Elöl, a nyeregkápagomb fölé hajolva lovagolt a rangidős tanyasegéd, aki ősz hajával és barázdált arcával

egykoron hozzájuk hasonlóan saját kis birtokról álmodhatott, néhány holdnyi földről, gazdaságról, néhány marháról, zöld legelőről, egy feleségnek való nőről, és isten tudja, talán egy gyermekről is.

A nap még magasabbra emelkedett a dombok fölött, új keletű remények melegével táplálva a lelküket, és ők beszélgettek, nevettek, viccelődtek: az ő terveik majd megvalósulnak, amikor annyi idők lesznek, mint a nyeregben előrehajló társuk, nekik majd lesz egy kis birtokuk. Meglesz a saját pénzüik, terveket fognak szőni. Addig is a lovuk orra az istállótelep felé mutatott, a mulató felé meg a nők felé az emeleten.

A fivérek is csöndben voltak a sötétben, csak a körvonalaiokról lehetett felismerni őket – a szikár meg a testes –, és a hosszas, ismerős nyeregcsikorgásról. Phil kényelmesen eltöprengett azon, hogy az út elején mindig hallgattak, befelé fordulva a múlton gondolkodtak, és a csend most elárulta neki, hogy a múlt nem változott, nem változott sokat. Igen, neheztelt a korra, a sötétzöld Stearns-Knightra, ami manapság keresztüldöcögött a marhacsordán – Phil szerint túl gyorsan. Ha a sofőr meg merte szólaltatni a dudát, és a zaj megijesztette a jószágokat, akkor Phil egyenesen odaügetett az araszoló kocsihoz, hogy fölé tornyosuljon a gesztenyebarna lován, és jól megmondta a sofőrnek. Látni kellett, ahogy az utasok összehúzták magukat a hátsó ülésen.

– Ördög és pokol – morogta. – George, hallottad, hogy dudált? A kurva anyját! Jézusmária, ezek magasról tesznek rá, hogy mekkora súllyal hajtanak át a jószágaidon! Szeretném látni, hogy az összes istenverte kocsifelrobban!

De George, aki hűséges volt a Reóhoz (és hűséges volt mindenhez, amije csak volt), előrenézett a jószágok hátára.

– A fenébe, Phil – válaszolta. – A fenébe, az embernek haladnia kell a korral.

– A korral... – Phil köpött egyet. Tíz éve még rendes kort éltek, és jóféle négylovas fogatot hajtott az az ember. – Hogy is hívják a sofőrt, Dagi? – kérdezte George-tól.

Ritkán felejtett el nevet, ám ez alkalmat adott rá, hogy belelendüljenek a reggeli beszélgetésbe.

– Harmonnak – felelte George.

– Istenemre, tényleg.

Ez visszaröpítette őket a múltba, amikor még gyerekek voltak; vissza abba az időbe, amikor még nosztalgizálhattak Bronco Henryről; vissza az utolsó büdös indiánok idejébe, mielőtt a kormány a változatosság kedvéért magához tért volna, és elküldte őket a rezervátumba. Phil még mindig fel tudta idézni a görnyedt, öreg lovakat, amiken az indiánok vágattak, meg a roskadozó kalyibákat, ahová a régi indiánok bezúfolták magukat. Az indiánok egy héten keresztül ügettek el a házuk előtt a nyugat-idahói rezervátumba; felverték a port, és ugatásra készítették a tanyasi kutyákat. Csak a főnök nem volt velük, egy sunyi, vén figura. Az meghalt.

Phil szerette felidézni George-nak, hogy a gyakori jószágterelések alkalmával éles szemmel figyelte az indián nyílhegyeket, amiket összegyűjtött, hogy az elismerésre méltó gyűjteményét gazdagítsa velük. Nem emlékezett olyanra, hogy George valaha is talált volna nyílhegyet. Hogy is talált volna? – vigyorgott Phil magában. George mindig egyenesen előrenézett, mint ezúttal is, a jószágok poros háta fölött.

Phil eltűnődött, hogyan is kezdjen neki az aznapi beszélgetésnek. Különleges nap volt ez. Talán Bronco Henryvel kellene kezdenie? Vagy az előző évi incidenssel, amikor a jószágok folyamán áthajtani próbáló kocsi letért az útról, és egy árokban kötött ki? Két nő és egy férfi, mindannyian térdnadrágban, a lehető legborzalmasabb

látvány, ahogy csak bámulták a szinte oldalára borult kocsit, ők ketten meg csak nézték. Phil örült, hogy George éppen a csordát vezette, különben kihúzta volna őket onnan egy kötéllel, és akkor nem tanulják meg a leckét.

Vagy kezdje a reggelt a legfontosabb hírrrel, hogy ez a huszonötödik(!) év, amikor közösen terelnek? Huszonöt év! Milyen büszkének érezte magát, és milyen idősnek! Phil látott valamit abban, hogy kezeken ezerkilencszázban tették meg először az oda-vissza utat. Jeszusz! Te jó ég! Bronco Henry nem volt idősebb, mint most ő és George. Az igazat megvallva, az aznap velük tartó, kiöltözött fiatalembereknél sem volt sokkal idősebb. Ezek a fiatal emberek már nem is tudták, ki a csudák ők: tanyasegédék vagy emberek valami mozgóképről. Phil még sosem látott mozgóképet, és istenre esküdött, hogy soha nem is fog, de ezeknek a fiatal embereknek voltak mozgógépekről szóló újságjaik a rönkházban, amikben egy W.S. Hart nevű fickó szerepelt, akit lényegében istenként tiszteltek. Nézzenek oda, hogy behorpasztották a kalapjukat, milyen selyemkendőt kötöttek a nyakukba, milyen puccos pacákok lettek! Phil hallotta, hogy az egyikük rendelésre készült csizmáért küldött cifra berakással, és egyhavi pénzét verte el, hogy felhúzhassa azt az istennyilát a lábára. És még csodálkoztak, hogy miért vidéken kötöttek ki! Hát, erről ennyit, mulattott magában Phil. Minél tudatlanabb valaki, annál jobban szükségét érzi, hogy kicifrázza magát.

George eloldalgott egy kicsit jobbra, így Phil már párhuzamosan haladt a ballagó jószágok között, és csitítóan dúdolt nekik, hogy ne bokrosodjanak meg.

– Na, Georgie fiú – vigyorgott –, úgy tűnik, megvan.

Annak ellenére, hogy fivérek voltak, nagyon másképp ültek a nyeregben: egyikük fesztelenül előregörnyedt, pusztá kézzel és lazán

fogva a gyeplőt, a másik pedig egyenes háttal, mereven, behúzott hassal, egyenesen előrenézve.

– Megvan? – George a testvére felé fordította a fejét. – *Mi* van meg, Phil?

– Mi van meg, Dagi? Na, mi? Ma huszonöt éve. Ezerkilencszázban. Pont, kereken ezerkilencszázban. Rémlik?

– Az az igazság, hogy elfelejtettem – felelte George.

De hát hogyan felejtette el? – töprengett Phil. Mire gondolhatott egész évben?

– Huszonöt év. Mondhatjuk, hogy ezüstévforduló, vagy valami olyasmi. Nem-e?

Phil vicces kedvében vagy dühében szokott helytelenül beszélni, hogy nyomatékosítsa a szavait.

– Hosszú idő – állapította meg George.

– Annyira azért *nem* istenverte hosszú – jegyezte meg Phil. Azt nem említette, hogy a gyerekkoruk óta mennyi idő telt el. Phil egy évvel sem érezte magát idősebbnek, mint amikor tizenkettő volt, George pedig tíz, csak marhára okosabbnak. – De egyvalamit elárulok neked George. Nagyszerű idők voltak azok!

– Hát, igen. – George benyúlt a zakója zsebébe a Bull Durham zacskóért, rácsomózta mindkét gyeplőt a nyereg szarvára, lehúzta a kesztyűjét, és tekert egy cigarettát; egy vastag, kürtő alakú cigarettát.

Phil ránézett és felhorkantott. A fenébe is, ha neki kell nyakába vennie az egész évfordulós beszélgetés terhét. Mi ütött George-ba? Megfájdult a hasa? Mesés útitárs lett őszre. Igaz, egész nyáron furcsa volt.

– Hallod, Dagi! – mondta neki. – Soha nem tanultál meg fél kézzel cigit tekerni.

Azzal Phil hirtelen átlovagolt a csordán, hogy a fiatalemberekkel beszélgessen. Mozgatta a száját, hogy felkészüljön elmesélni, amint Bronco Henry lázas betegen is úgy lovagolt, hogy olyat ember még nem látott – negyvennyolc évesen. Néha vágyott rá, hogy elmesélje az egész történetet, a fenébe is. Ezért is utálta az italt: félt attól, hogy mit beszélhet.

Egyszer csak egy kis szürke madár röppent ki a csalitosból. Phil gesztenyebarna lova megriadt és megbotlott. Phil hirtelen dühbe gurult, összeszorult a gyomra az indulattól.

– Istenverte vén bolond! – kiáltotta, és felfelé rántotta a ló fejét, miközben jó erősen oldalba bökte a sarkantyújával. Huszonöt év telt el azóta, hogy Bronco Henry oldalán lovagolt.

Már magasan járt a nap, rövidültek az árnyékok, hosszú és forró órák vártak rájuk. Igen, és az évek is hosszúak voltak, gondolta Phil, meg az árnyékuk is.

Ha jó felől fúj a szél, és jól fogott az ember orra, jóval előbb lehetett érezni a beechi vágóhíd szagát, mint látni az épületeket; a folyó közelében terültek el, ami szinte teljesen kiszáradt az évnék ebben a szakában, és a parttól visszahúzódva békésen tükrözte az üres égboltot, az olykor arra röppenő szarkákat, amelyek dög után kutattak, nyúlpestisben elpusztult pockokat és nyulakat vagy pokolvarrtól felpuffedt döglött marhákat keresve. Igen, ha jó felől fúj a szél, és jól fogott az ember orra, akkor lehetett érezni a víz szagát és a lustán csörgedező patak kénes-lúgos bűzét, ami ott torkollott bele a folyóba, hogy beszennyezze.

Ha jól sütött a nap, és éles volt az ember szeme, akkor néha délibábként pillantotta meg először a települést, mintha éppen csak a horizont fölött lebegne az udvarokkal, a ledobóknál álló teherkocsikkal, a hamis homlokzatú mulatóval – ahol az emeleten szobák vártak

– meg egy lelakott, fehér iskolaépülettel és alacsony harangtoronnyal, amit benőtt a zsálya, csak egy üres folt maradt, ahol a fiúk labdáztak és a lányok ugróköteleztek. Az üres folttal szemben állt az épület, amit *The Inn*-nek hívtak, mögötte pedig kopár domb emelkedett, aminek a lejtőin sovány vadlovak legelésztek, miközben az örökös szél felborzolta és összekócolta a sörényüket. Télen-nyáron fúj a szél, végigsüvített a domboldalon egészen a tövében elterülő temetőig, ahol rozsdás szögesdrót és rothadó oszlopok tartották távol a kóbor állatokat, nehogy letiporják a sírokat, vagy felborítsák a befőttesüvegeket, amikbe gyakran a virágok kerültek: tavasszal háromszínű árvácska, utána indiánecset, de csak a frissen elhunytak számíthattak virágokra. A virágok gyorsan hervadtak a napon, üzenetük kérészélettű volt, és a száraik gyorsan megrohadtak a befőttesüvegekben.

Volt esze annak, aki kigondolta, hogy papírvirágokkal díszítsen fel egy friss sírhalmot, és egy befőttesüveget fordítson rájuk az eső ellen.

Beechben mindig szaporábban vert kissé az emberek szíve, amikor elterjedt, hogy valaki látta a felvert port a pusztában, hogy egy csomó jószágot terel egy csomó könnyelműen költekező tehenész; a két mulatóban gondoskodtak róla a csaposok, hogy elég pancsolt szesz legyen az üvegekben, és elővették az igazi whiskey-t is – egyenesen Kanadából – azoknak, akiknek futja rá. Azoknak az érkezőknek, akik szeretnek nagy gesztusokat tenni.

– Én mondom neked – kezdte egy csapos az ügynöknek, aki előző este esett be a Salt Lake Cityből jött vonattal –, tartsd távol magad az országúttól, és ne bámuld a jószágokat, amikor megérkeznek, különben még megijeszted őket, és bajos lesz betereelni őket az istállóba. Pár éve a feje fölé lóttek egy fickónak, mert bámult és megijesztette az állatokat. Jesszusom, látnod kellett volna, ahogy fedezékbe rohant, fülét-farkát behúzta!

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

– Tisztára vadnyugat – jegyezte meg epésen az ügynök. Kis vilanygenerátorokat akart eladni a mulatóknak, az iskolának meg a *The Inn* nevű fogadónak, ám nem talált vevőkre.

– Ez *tényleg* a vadnyugat, a fenébe is – válaszolta a csapos. – Amennyire tudom, itt a völgyben csak a Burbank-birtokon van vilany. Mindenki más gázlámpát használ.

– A Burbank-birtokon... – visszhangozta az ügynök, és a nőcskés naptárra pillantott a pult mögött. Kilátszott rajta a harisnyakötő.

– Az ő kompániájuk jön ma délután. Ezer jószág. Nyolc vagy tíz tehenész. Meg a fivérek. Fogadd meg a tanácsomat, és maradj idebent, ne csinálj felfordulást! Mit kérsz, Dolly? – fordult oda egy szőkéhez. – Azta, de jó illatod van!

– Kösz. Kölnivíz. És gint iszom, ahogy azt nagyon jól tudod.

– A Burbank-kompánia már úton van idefelé.

– Láttam őket fentről – felelte Dolly. – Mennyire tartok tőlük, te jó ég!

– Hát ott a barátnőd, hogy besegítsen.

– Nem sok hasznát veszem. Beteg.

– Igen? Ugyanazt kapta el, mint az öreg Alma? Emlékszel, mi volt?

– TBC? Jaj, a rosseb, dehogy! Csak a szokásos havibaj.

Egy kicsit szaporábban vert az emberek szíve a város egyetlen éttermében is, a *The Inn* nevű kis fogadóban. Az étterem már készen állt, mint ahogy az ágyak is az emeleten. A füzet, amiben a nyilván tartást vezették, szép új oldalon hevert kinyitva, mellette egy szantál-illatú, frissen kihagyott ceruzával.